
Psací písmo už jen pro babičky

Psací písmo už jen pro babičky

20.04.2010, Radka Wallerová

Školy začínají testovat nový typ písmen pro děti, který lépe odpovídá nápisům, jež vidí kolem sebe. Klasické psací písmo může zmizet

V rodinách budoucích prvňáků se začátek příštího školního roku obejde bez dramatických scének nad písankami. Na prvních školách se začne vyučovat nové, modernější písmo nazvané Comenia Script. Spíše než tradiční psací písmo připomíná to tiskací.

Po desítkách let se tak "školní" písmo přizpůsobí tomu, které děti kolem sebe nejčastěji vidí. "Pro děti je mnohem jednodušší se ho naučit, protože jim hodně připomíná písmena, která znají ze čtení," vysvětluje učitelka Jana Valentová ze základní školy v Chodovické ulici v Horních Počernicích.

Její žáci se v rámci testování s písmem seznamují už druhým školním rokem - vedle něj se učí i to staré. Nová písanka podle Valentové respektuje fakt, že každý člověk včetně dětí si písmo časem přizpůsobí. Přímou tabule to předvádí osmiletý Honza, když křídou bez potíží napíše diktovanou větu.

Zapojují se i rodiče

Pilotní projekt, o němž informovaly Lidové noviny, zaštitila Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a ministerstvo školství.

Školy, které se do něj zapojily, zahájí výuku nového písma v září.

"Jiná podoba psacího písma by mohla být vhodnější zvláště pro určité skupiny žáků," říká děkanka fakulty Radka Wildová. Má na mysli třeba děti s dysgrafií.

Písmu vymyslela grafička Radana Lencová s kolegy. "Mívala jsem jednu z nejhezčích písanek ve třídě. Přesto jsem měla problém se čtením dopisů a pohlednic od rodičů a babiček, které mi posílali do školy v přírodě a na tábory. Když to nevypadalo jako v písance, nemohla jsem to přečíst," vzpomíná na jednu z pohnutek, která ji přivedla k novému písmu. Lencová spolupracuje s waldorfskou základní školou v pražských Jinonicích. I tam se děti s novým písmem seznamují už nějaký čas.

"Na rozdíl ode mě, kterému dvojka ze psaní kazila vysvědčení, se s ním moje osmiletá dcera Josefína vůbec netrápí," líčí třicetiletý Ondřej z Prahy, otec jedné zdejší žačky. Ve škole navíc zapojili do výuky i rodiče, kteří pro děti sami píší čítanky.

"Když někomu nějaká písmena nejdou, sestaví mu autorka písma domácí úkol jen pro něj, aby si je procvičil - vytištěný papír s předlohou slov se pak jmenuje Cvičení pro Pepi," doplňuje Ondřej.

Ostatní školy, které chtějí se svými žáky rovněž vyzkoušet písmo Comenia Script, sice takový servis čekat nemohou, ale už teď je možné si na internetu (www.lencova.eu) stáhnout výukové materiály. Brzy také přímo písanky.

Učitelka Jana Valentová ze školy v Horních Počernicích přiznává, že někteří kolegové se na písmo dívají nedůvěřivě, protože se zatím učí jen z volných pracovních listů. Vadit může také cena pomůcek pro školy, které se rozhodnou učit jen toto písmo - sada pro dvě děti na jeden školní rok přijde na 1 600 korun.

Novému písmu Valentová fandí. "U klasického psacího písma se dětem stává, že zapomínají, jak se některá méně používaná písmena píšou," tvrdí s tím, že u nového písma to vzhledem k podobnosti s tiskacími písmeny nehrozí.

Pokud se projekt osvědčí, může se rozšířit do všech základních škol. "Pokud výsledky testování potvrdí, že písmo je vhodné, pak se dá předpokládat, že vedle sebe budou existovat dva modely písma," odhaduje děkanka pedagogické fakulty Radka Wildová.

Jak se vám líbí nové písmo? Má cenu, aby se děti ještě učily klasické psací? Pište na vyjadrete@mfednes.cz

HISTORIE

Kde se vzalo psací písmo

Psací písmo se v Česku vyvinulo z krasopisných písem 19. století (na snímku). Ta se inspirovala anglickou latinkou, kterou nadšenci ve 40. letech 19. století upravili pro češtinu. Pro toto písmo byla typická zdobnost a složitost velkých písmen, která byla i různě stínována. Zjednodušující reforma přišla až v roce 1932 - týkala se především velkých písmen, která zjednodušila a odstranila stínování. Při úpravě v letech 1953 až 1958 se mnohá písmena zúžila, ale velká písmena se naopak vracela k někdejší složitosti a krasopisné podobě, i když už bez stínování a příliš složitých kliček.

Od té doby se až do dnešních dnů písmo valně neměnilo. Zavedení tiskacího písma Comenia Script (na snímku) do běžné výuky by tak bylo výraznou změnou ve způsobu psaní - ministerstvo školství odsouhlasilo jeho pilotní používání od školního roku 2010/2011. Některé školy ho testují už teď. Řeč je však jen o Česku, protože v mnoha západoevropských zemích už se děti psací podobu písma dávno neučí. Výzkum z roku 2003 ukázal, že o klasické psací písmo se v psaném projevu pokouší ani ne polovina dětí i dospělých. Navíc to, co napsali, bylo mnohem hůře čitelné než výtvary těch, kteří si sami písmo různě zjednodušili. Ne všechna písma mají speciální psací písmo - to se používá především v latince a azbuce. Navíc se psací písmo liší i mezi jednotlivými zeměmi, které používají stejnou tiskací abecedu.